

Alkotmánybíróság

1015 Budapest

Donáti u. 35-45.

Ügyszám: IV/7-4/2018.

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: IV/7-5 /2018	
Érkezett: 2018 MÁRC 27.	
Peldány: 2	Kezelőiroda:
Melléklet: 0 db	

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott () anvia neve:)
állandó lakhely:)
alatti indítványozó 2018. február 27. napján kézhez kapott felhívására, a 2017. december 18. napján kelt alkotmányjogi panaszomhoz kapcsolódóan az alábbi

k i e g é s z í t é s t

terjesztem a tisztelt Alkotmánybíróság elé.

A tisztességes eljáráshoz való jog alkotmányos követelménye több elvet és garanciális elemet is magában foglal, így a bírósághoz fordulás jogát, a pártatlanság valamint a jogegyenlőség követelményét, az ésszerű időn belüli eljárást, a fegyveregyenlőség elvét és a jogorvoslathoz való jogot és ezzel összefüggésben az indokolt bírói döntéshez való jogot is.

- Az Alkotmánybíróság a 7/2013. (III.1.) AB határozatában kifejtette: „Az Alaptörvény XXVIII. (1) bekezdésben rejlő indokolási kötelezettség alkotmányos követelménye a bírósági döntési szabadságának abszolút korlátját jelenti nevezetesen azt, hogy a döntésének indokairól az eljárási törvényeknek megfelelően szükséges számot adnia. Az indokolási kötelezettség alkotmányjogi értelemben vett sérelme az eljárási szabály alaptörvény-ellenes alkalmazását jelenti. A tisztességes eljárásból fakadó elvárás tehát az eljárási szabályok Alaptörvénynek megfelelő alkalmazása, ami a jogállami keretek között működő bíróságok feladata. Az eljárási törvény rendelkezéseire is figyelemmel, a tisztességes eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bírósági eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossággal megvizsgálja és ennek értékeléséről határozatában számot adjon.”

A Nyíregyházi Járásbíróság 2016. december 15. napján kelt 37.P.21.558/2016/12. sz. ítéletével szemben ez az elvárás nem teljesült.

A per során becsatolt keresetem, illetve azok bizonyítékai alapján hivatkoztam, arra vonatkozóan, hogy az alperes mulasztása miatt, az alapperben a fellebbezésben költségmentességi kérelmet nem adott elő nevemben, így a Debreceni Ítéltábla túlterjeszkedett a végzésében, mikor kérelmem hiányában döntött annak elutasításáról.

Első fokon eljáró bíróság az ítéletében nem ismertette, illetve nem indokolta, hogy miért nem veszi figyelembe kereseti kérelmem, illetve azok bizonyítékait.

Az ítélet indokolási részében az alperest a bíróság több esetben is mulasztással vádolta. Majd arra a véleményre jutott, hogy osztja az alperes álláspontját, ha körültekintően járt volna el, akkor sem született volna kedvezőbb határozat, így a jogerős ítélet alapján az eljárási illeték tekintetében a fizetési kötelezettségem beállt volna. Mindezekre figyelemmel megjegyzi a járásbíróság, bár alperesi oldalon eljárással összefüggésben sorozatos mulasztások állapíthatók meg, ezek a mulasztások a kapcsolódó volt konkrét ok-okozati összefüggésbe a járásbíróság álláspontja szerint nem hozhatók felperes ért kárral.

Ha ez a hivatkozása a Nyíregyházi Járásbíróságnak helyesnek bizonyult volna, akkor a 2016. március 4. napján kelt kereseti kérelmemet idézés kibocsátása nélkül a Pp. 130. § (1) bekezdés d) pontja alapján el kellett volna utasítania, vagy a per folyamán észleli, hogy már az ügyben döntés született a Pp. 157. § a) pontja alapján a pert meg kellett volna szüntetnie. Ezzel szemben a bíróság ítéletben a keresetemet elutasította.

A Pp. 221. § (1) bekezdésében foglaltaknak nem felel meg az ítélet. Az ítélet indokolásában nem hivatkozik arra, hogy az általam előadottakat miért nem ismertette, azt nem mérlegelte, illetve döntésénél, miért hagyta figyelmen kívül. A bíróság sorozatos mulasztásait az alperesnek bemutatja az ítéletben, de ettől eltekintve az alapper jogerős ítélete alapján a keresetemet elutasítja. Hivatkozik a Ptk. 2013. évi V. törvény 6:519 §, 6:522. § (1) bekezdésére, de annak nem alkalmazása okairól nem adott számot az ítéletében. Ezzel szemben ítélt dologra hivatkozva utasította el a keresetemet.

Az Alkotmánybíróság 7/2013.(III.1.) AB határozat Indokolás (31) ...”A Bíróság ugyanakkor azt is , elvi élel mondja ki, hogy a döntéssel szemben feltétlen elvárás, hogy a bíróság az ügy lényegi részeit a szükséges alapossággal vizsgálja meg, és erről a vizsgálatáról a határozatának indokolásában is adjon számot. A Bíróság álláspontja szerint nem felel meg az Egyezmény 6. Cikkében foglalt elvárásnak, ha a felülbírálati bírói fórum az alsóbb fokú bíróságnak az ügy lényegi kérdései tekintetében kifejtett érveit további vizsgálat és a vizsgálat indokainak előadása nélkül hagyja helyben....A Bíróság az indokolási kötelezettségének teljesítésének vizsgálatakor figyelemmel van arra is, hogy az indokolás hiánya vagy fogyatékosága valamely fél írásban megfogalmazott, világosan és pontosan körülírt kérdését érinti-e.”

Fellebbezésemben elsődlegesen a Nyíregyházi Járásbíróság ítéletének hatályon kívül helyezését kértem, felsoroltam, hogy melyek azok a lényeges eljárási szabálysértések, amelyek annak végrehajtását lehetővé teszik. A Nyíregyházi Törvényszék egyetlen egy szabálysértésre hivatkozott ítéletében, illetve annak „megszüntetésének” tett eleget, a tárgyalás során, az elsőfokú eljárásban elmulasztott a Pp. 3. § (3) bekezdésében foglalt tájékoztatási kötelezettséget teljesítette A fellebbezésemben viszont hivatkoztam még arra, is hogy a bíróság 2016. december 8. napján 11. sz. jegyzőkönyvben rögzítésre is került, hogy a felperest terheli bizonyítás a tekintetben, hogy nyilatkozat, kérelem előterjesztésével a felperesi képviselő az alperes figyelmét felhívta és kérte, hogy terjesszen elő ilyen kérelmet. A BH 2015.2.40 döntése szerint a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésre okot adó lényeges eljárási szabálysértés az, ha az eljáró bíróságok úgy róják a felperes terhére a bizonyítatlanságot, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítandó tényekről a felet nem tájékoztatja (1952. évi III. tv. (továbbiakban:Pp.) 3. § (3) bek).

Nem vizsgálta a Nyíregyházi Törvényszék fellebbezésemben felhozott érveket:

- hogy a kereseti kérelmem vizsgálatát az elsőfokú bíróság miért mulasztotta el,
- az alperes sorozatos mulasztásának ellenére, illetve túlterjeszkedett bírói döntés miatt, miért lett elutasítva a kereseti kérelmem,
- fellebbezésem mellékleteként becsatolt bizonyítékot miért nem vizsgálta, mely szerint az alperes a nyilatkozata ellenére az anyagi helyzetemet ismerte.

Nem tért ki arra sem, hogy ezek vizsgálatát miért is mellőzte.

A másodfokon eljáró bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, a perköltség összegét 62.500.-Ft-ta felemeli. Ezt meghaladóan az elsőfokú ítéletét helybenhagyja a rendelkezési részben.

Az indokolásában viszont ettől eltérően határoz. Megállapította a törvényszék, hogy az alperes részéről a tájékoztatás elmaradása és a helytelen ragozás körében az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásával szemben előterjesztett fellebbezése alapos, ezért az indokolás ezen részét a törvényszék mellőzte az elsőfokú bíróság ítéletéből. Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg az alperes magatartása és a kár közötti okozati összefüggés hiányát. Megállapítja, hogy nincs jogszabályi lehetőség, arra, hogy a jogerőre emelkedett határozatot a bíróság ebben a perben felülvizsgálja. A kártérítési per nem lehet a korábbi peres eljárás jogorvoslati fóruma.

Ha az indokolását elfogadjuk, akkor a törvényszéknek a pert a Pp. 157. § a) pontja alapján meg kellett volna szüntetnie. Ezzel szemben fellebbezésemet nem találta alaposnak, az alperes fellebbezését pedig alaposnak találta.

Az ítélet indokolása nem felel meg a Pp. 221. § (1) bekezdésében foglaltaknak. Nem indokolja meg, hogy miért elfogadható az, ha az alperes a felelősségét a bíróságra hárítja. Mint az sem, hogy mulasztását nem tudta kimenteni, bizonyítani annak ellenkezőjét az első fokon eljáró bíróság előtt, de fellebbezésében a józan paraszt észnek is ellentmondó kijelentését viszont bizonyítékként a törvényszék elfogadja, sőt az első fokú bíróság erre vonatkozó megállapítását mellőzte az elsőfokú bíróság ítéletéből. Kiegészíti az elsőfokú bíróság által hivatkozott jogszabályokat, de a meghozott ítélete során nem alkalmazza.

Az elkésett alperesi fellebbezést a Nyíregyházi Törvényszéknek az ítélete során figyelmen kívül kellett volna hagynia, a BH 2017.2.61. döntése szerint: „ A másodfokú bíróságnak a fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem korlátai között kell (és lehet) döntenie, ennek figyelmen kívül hagyása a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésére okot adó súlyos eljárási hiba(1952. évi III. tv. (Pp.) 229. § (1) bek., 253. § (3) bek., 275. § (5) bek. alapján.

A Nyíregyházi Törvényszék törvénysértő ítélete ellen felülvizsgálati kérelemmel a Pp. 271. § (2) bekezdése alapján nem lehetett élni.

Ezzel nemcsak a már hivatkozott Alkotmánybíróság 7/2013.(III.1.) határozatából idézetteknek nem tett eleget a törvényszék, hanem a sérelmezett első fokú döntés kapcsán igénybe vehető jogorvoslattal szemben az alapvető követelményt sem teljesítette a másodfokon eljáró bíróság. Az elsőfokú bíróság eljárásban a kereseti kérelmem alapján érdemi döntést nem hozott. Az elsőfokú ítélettel szemben, annak hatályon kívül helyezését kértem, mivel lényeges szabálysértés bizonyítási eljárás lefolytatása nélkül hoz ítéletet. A fellebbezési eljárásban a másodfokú bíróságnak az a feladata, hogy az érdemben meghozott elsőfokú határozat

helyességét felülbírálja. Ha valamely igény tárgyában nincs elsőfokú határozat, annak másodfokú felülvizsgálata sem lehetséges. Így a jogorvoslat nem volt képes, arra, hogy a döntés által okozott sérelmet orvosolja. A törvényszék ítélete a Nyíregyházi Járásbíróság határozatán, illetve az alperes fellebbezési kérelmén alapult.

- „ A bírói függetlenség nem korlátja, sokkal inkább biztosítéka a törvényeknek való alávetettség: a bírónak a határozatait a jogszabályok alapján kell meghoznia. Ha a törvénynek való alávetettségtől a bíróság oldja magát, saját függetlenségének egyik tárgyi alapját vonja el. A vonatkozó jogszabályokat be nem tartó bíróság lényegében visszaél saját függetlenségével, amely adott esetben ezen keresztül a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét okozhatja. Az a bírói ítélet, amely alapos ok nélkül hagyja figyelmen kívül a hatályos jogot, önkényes, fogalmilag nem tisztességes, és nem fér össze a jogállamiság alapelvével. „ / 20/2017.(VII.18.) AB határozat (23) indokolás/

Ugyanakkor a bírói függetlenség értelmezését az Alkotmánybíróság 3027/2018. (II.6.) AB határozatában is megfogalmazza:

„ A pártatlanság követelményének van egy szubjektív, a bírói magatartásban rejlő és egy objektív, a szabályozásban megnyilvánuló követelménye /36/2013. (XII.5.) AB határozat, Indokolás 48/. A pártatlanság követelménye értelmében el kell kerülni minden olyan helyzetet, amely jogos kétséget kelt a bíró pártatlansága tekintetében /3242/2012.(IX.28.) AB határozat, Indokolás 13./ Az Alkotmánybíróság gyakorlata értelmében a törvény által felállított bíróság függetlensége és pártatlansága egy olyan általános jogelv, amely a legalapvetőbb emberi jogok közé tartozik (lásd például:34/2013.(XI.22.) AB határozat, Indokolás (25). Független és pártatlan bíráskodás hiányában az egyéni jogok érvényesítése szenved csorbát. Mindebből következik, hogy a tisztességes bírósági tárgyalás követelményrendszerének szerves részét alkotó függetlenség és pártatlanság a demokratikus jogállamokban feltétlen érvényesülést kívánó alkotmányos igényként jelentkezik /34/2013. (XI.22.) AB határozat, Indokolás 24, 21/2016. (XI.30.) AB határozat, Indokolás (38).

Az Alkotmánybíróság a bírói pártatlanság megítélése során figyelembe veszi (erre nézve lásd: 34/2013.(XI.22.) AB határozat, Indokolás (3), az Emberi Jogok Európai Bíróságának erre vonatkozó joggyakorlatát, amely a bírói pártatlanság megítélésénél kiemelt jelentőséget tulajdonít a külső látszatnak. Ezzel összefüggésben a 34/2013. (XI.22.) AB határozat kiemeli, hogy azokban az ügyekben, amelyekben a bírák pártatlansága kérdőjelezi meg, fontos ugyan az eljárás alá vont személy kételye, azonban annak van döntő jelentősége, hogy ez a kétely objektív szempontok alapján igazolható-e, vagyis a bíró pártatlanságának látszata válik-e kétségessé (Indokolás (28)3192/2017.(VII.21.) AB határozat, Indokolás(14).”

A Nyíregyházi Járásbíróság az általános tájékoztatással sem látott el, melyet a Pp. 3. § (3) bekezdése alapján. A bíróság tájékoztatásra vonatkozó szabályt az 1/2009. (VI.24.) PK vélemény tartalmazza, mely szerint a per teljes tartalma alatt a tájékoztatásnak folyamatosan igazodni kell a felek nyilatkozatához.

A Nyíregyházi Törvényszék a tájékoztatási kötelezettséget, melyet az elsőfokú bíróság elmulasztott, jogszabálysértő módon tette meg, mely szerint a bizonyítási kötelezettség engem terhel. Az alperes és köztem megbízási szerződés nem jött létre, így megfordul a bizonyítási kötelezettség, az 1998. évi XI. ügyvédekről 23. § (1)-(2) bekezdése szerint. Így a megbízási tartalmának bizonyítása az alperest terhelte volna. Ezt bizonyítja a BH 2008.10.269. Kúriai Döntés is.

A képviselőm jogi végzettséggel nem rendelkezett, így a tájékoztatásnak a Pp. 7. §-a alapján is kiterjedő tájékoztatással kellett volna ellátnia a bíróságoknak. A fél jogainak, illetve törvényes érdekeinek védelme érdekében köteles a perbeli eljárási jogairól, és kötelezettségeiről, a szükséges tájékoztatással ellátni. A BH+2006.10.446 döntés szerint a jogi képviselő nélkül eljáró fél kellő tájékoztatásának hiánya a tényállás adott esetben tisztázatlan marad (Pp. 7. §). A másodfokon eljáró bíróság sem tett eleget ennek a kötelezettségének a tárgyaláson.

A 2016. december 15. napján készült 11. sz. jegyzőkönyv másolatát a fellebbezésem benyújtásáig nem küldte meg részemre a Nyíregyházi Járásbíróság, így a fellebbezés részletes indokolása nélkül került benyújtásra. A részletes indokolás megküldésére 15 nap haladékat kértem, a jegyzőkönyv kézhezvételétől. A bíróság részemre 15 napos határidő engedélyezésére végzést nem hozott. A 2017. január 25. napján kelt 37.P.21558/2016/19. sz. kijavító végzésében közli, hogy a bíróság a kért jegyzőkönyvet a felperes részére megküldte, a tértivevény tanúsága szerint 2017. január 5. napján átvette. A hivatkozott tértivevény az iratanyagban nem volt fellelhető. Így az engedélyező végzés hiányában bizonytalanságban voltam a Nyíregyházi Törvényszék ítéletének kihirdetéséig, hogy a fellebbezésem elkésettség esetén nem kerül-e elutasításra.

Ezzel szemben az alperes jogi képviselője 2017. január 19. napján kelt fellebbezésében 8 napos határidő biztosítást kért a részletes indokolás előterjesztésére, melyet nem indokolt meg. A Nyíregyházi Járásbíróság 2017. január 25. napján kelt 37.P.21.558/2016/20. sz. végzésében a 8 nap helyett 15 napot engedélyezett az alperesnek a fellebbezés részletes indokolásának kifejtésére. A Nyíregyházi Járásbíróság a hivatkozott végzését meghamisította, az első végzésében az alperes jogi képviselője részére 8 napot engedélyezett. Ezt igazolja az alperes 2017. február 21. napján kelt levele, melyben közli a bírósággal, hogy a törvényes határidőn belül 2017. február 17. napján előterjesztette a fellebbezését, adminisztrációs hiba folytán a Nyíregyházi Járásbíróság helyett a Nagyatádi Járásbíróság részére küldte meg. Kéri, hogy az elkésettség hátrányos következményeitől való eltekintését. Az alperes a kapott határidő 8. napján kelt a fellebbezése, mégpedig 2017. február 15.-én. Az eredeti végzést a mellékelt letöltési igazolás alapján az alperes 2017. 02.07. napján vette át. Egy gyakorló ügyvéd, ha nem késett volna el a fellebbezése, akkor nem ír annak kimentésre vonatkozó kérelmet, ha az eredeti végzés nem 8 napos határidőt engedélyezett volna részére, hanem 15 napot.

A régi végzés helyett új végzés azért került kiállításra, hogy az alperes fellebbezése ne legyen elkésett, a fellebbezését az alperesnek be tudják fogadni.

Attól eltekintve, hogy erre a mulasztásra, a Nyíregyházi Törvényszék figyelmét felhívtam a tárgyaláson, az ítéletben nem tér ki az elkésettség vizsgálatára.

A Pp. előírása szerint fellebbezési határidő vétlen elmulasztása esetén igazolásnak van helye. A Pp. 109. §-a alapján másodfokú bíróság dönt a fellebbezési határidő elmulasztása esetében.

Az igazolási kérelem elbírálása előtt a bíróság a feleket meghallgatja. Azt, hogy a kérelem előfeltételei fennállnak-e méltányosan kell elbírálni. Az igazolási kérelem elutasító határozat ellen fellebbezésnek van helye. Az igazolási kérelemnek helyt adó határozat ellen külön fellebbezésnek nincs helye (Pp.110.).

A másodfokú bíróságnak a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között kell (és lehet) döntenie, ennek figyelmen kívül hagyása a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésére okot adó súlyos eljárási hiba (BH2017.2.61.). Az alperes az elkésztettséget nem igazolta. A törvényszék az ítéletének meghozatalakor az alperes fellebbezését figyelmen kívül kellett volna hagynia. Ezzel szemben a már bemutatott ítéletét hozta meg, olyan lényeges eljárási szabálysértés, amely kihatott a döntés érdemére is.

A már hivatkozott Alkotmánybíróság 7/2013.(III.1) AB határozatában megerősítette a tisztességes bírósági eljárással kapcsolatos korábbi gyakorlatát. Eszerint „a tisztességes eljárás (fair trial) követelménye az eljárásjogi garanciák érvényesülését is felöleli, és egy olyan minőséget jelent, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembe vételével lehet csupán megítélni. Ebből következően egyes részletszabályok hiánya miatt éppúgy, mint valamennyi részletszabály megalkotásának dacára lehet egy eljárás méltánytalan, igazságtalan vagy nem tisztességes. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a tisztességes eljáráshoz való jog magában foglalja az alkotmányszövegben kifejezetten nem nevesített bírósághoz való jog valamennyi feltételét is.(ABH 1998, 91, 98-99.) Az Alkotmánybíróság értelmezésében tehát tisztességes eljáráshoz fűződő jog körébe tartozik a hatékony bírói jogvédelem követelménye, amely szerint a jogi szabályozással szemben alkotmányos igény, hogy a perbe vitt jogokról a bíróság érdemben dönthessen. Önmagában a bírói út igénybevételének formális biztosítása ugyanis nem elegendő az eljárási garanciák teljesedéséhez, hiszen az alkotmányos szabályban előírt garanciák éppen azt a célt szolgálják, hogy azok megtartásával a bíróság a véglegesség igényével hozhasson érdemi döntést. A tisztességes eljárás követelménye tehát magában foglalja a hatékony bírói jogvédelem igényét is”(Indokolás 24).

Önmagában esetünkben a bírói út igénybevételének formális biztosítása volt csak meg, a perbe vitt jogokról a bíróságok érdemben nem döntöttek. Az eljáró bíróságok az ítéleteikben a jogszabályokat nem tartották be, melynek az lett az eredménye, hogy elbírálatlan maradt a kereseti kérelmem, ezzel sérült az érdemi döntésre való igényem.

Az ítéletekben felhívott jogszabályokból –illetve ezáltal az ítélet indokolásából – a jogértelmezés általános szabályainak megtartása mellett nem következnek a marasztaló bírói döntések, így azok – az Abh. megállapítására tekintettel – sértik az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből levezett indokolási kötelezettséget, amely az ítéletek alaptörvény-ellenességét eredményezi.

Az önkéntes mérlegelés és jogértelmezés esetén a bíróság kizárja annak lehetőségét, hogy az ügyfél az alanyi jogainak érvényesítése érdekében hatékonyan fordulhasson a bírósághoz, illetve, hogy a bíróság véglegesség igényével hozhasson érdemi döntést. A fentiekre figyelemmel megállapítható, hogy az önkényes mérlegelés és jogértelmezés sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot.

Fentiekre tekintettel az elsőfokú, mind a másodfokú bírósági eljárásban a tisztességes eljáráshoz való jogom több részeleme is sérült, amelyek korlátozására a tisztességes eljárás főszabályként

abszolút jellegére tekintettel nem lehet alkotmányos érvet felhozni. Mivel az adott esetben felülvizsgálatra nincs lehetőség, az alkotmányjogi panasz az alkalmas intézmény az alapjogi sérelem orvoslására.

Tisztelettel kérem az Alkotmánybíróságot, hogy kiegészítésemet elfogadni szíveskedjen. Az Alkotmánybíróság több döntésében is hivatkozik az Emberi Jogok Európai Bizottságának gyakorlatára, mely gyakorlata alapján önmagára nézve is kötelezőnek tekinti. Kérem, hogy a tisztességes eljáráshoz való jog kapcsán ügyemre vonatkozóan is alkalmazni szíveskedjenek.

A 2017. december 18. napján kelt alkotmányjogi panasz indítványomat a fentiek alapján kiegészítve kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy szíveskedjék a Nyíregyházi Járásbíróság 37.P.21.558/2016. számú, a Nyíregyházi Törvényszék 4.Pf.20.606/2017/3. számú ítéletét megsemmisíteni, mivel azok sértik az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését.

Budapest, 2018. március 26.

Tisztelettel:

